

ποίησής μου δυσκόλως θὰ μεταβληθῇ.

— Θεέ μου!... λάβετε οἶκτον δι' ἐμέ! ἐπιθύρουν ὁ κόμης.

— Ὁ Θεὸς εἶναι ἀγαθός, εἶπεν ὁ εἰσαγγελεύς, καὶ κάμνετε καλὰ νὰ τὸν ἐπικαλῆσθε... ἀλλ' εἶναι καὶ δίκαιος καὶ δὲν θέλει νὰ μὲν ἀτιμώρητον τὸ ἔγκλημα.

— Τὸ ἔγκλημα!... Λοιπὸν διέπραξα ἔγκλημα;

Ὁ εἰσαγγελεύς δὲν ἀπήντησε καὶ ὁ ἀνακριτὴς ἀνύψωσε τοὺς ὤμους.

[Ἐπεται συνέχεια].

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

Τὸ ὄνομα τοῦ γράφαντος τὸ κατωτέρω διήγημα πρῶτην φορὰν συναντῶσιν οἱ ἡμέτεροι ἀναγνώσται. Πλὴν περὶ τῆς ἀξίας τοῦ νεοροῦ διηγηματογράφου κρίνομεν ὅπως περιττὸν νὰ εἴπωμεν ἡμεῖς τίποτε, διότι ὁ Κύρ - Θανάσης, τὸ πρωτόλειον τῆς ἐν τοῖς Ἐλεγκτοῖς συνεργασίας του, ἀποτελεῖ τὴν ἀρίστην ὑπὲρ αὐτοῦ σύστασιν. Σ. τ. Δ.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΖΕΡΒΟΥ

Ο ΚΥΡ-ΘΑΝΑΣΗΣ

Διήγημα

Εἶνε καλὸς τεχνίτης καὶ τὸ κυριώτερον φρόνιμος ὁ κύρ - Θανάσης Μαρῆς. Ἐνωρὶς ἐνωρὶς, τὸν ἐμβλαπνόμενον φορῶν σάκκον του καὶ τὸ ζαρωμένον πιλιδίον του, πηγαίνει μόνος εἰς τὴν ἐργασίαν του, ἀποφεύγων τοὺς ἀστεϊσμοὺς καὶ τὰς χειρονομίας τῶν ἐν ὁμίλῳ πορευομένων συντρόφων του.

— Νὰ κι' ὁ καλόγερος πάτερ - Θανάσης, ἀνακράζει βλέπων τὸν φρόνιμον ἐργάτην ὁ μαστρο - Γεώργης, ἐξηκοντούτης ἐργάτης μὲ πρόσωπον κατέρυθρον καὶ ρίνα ἐξωγκωμένην, τὰ ἐννέα δέκατα τῆς ζωῆς του μεθῶν.

Εἰς τὰς ἐπιφωνήσεις τοῦ γέρω - Γεώργη καυχᾶζουσιν οἱ λοιποὶ καὶ τότε ὁρμαθὸς ὕβρεων, χονδρῶν ἀστειοτήτων καὶ κακολογιῶν οἰπτεται κατὰ τοῦ κύρ - Θανάση πλὴν ὅλα ταῦτα κρυφίως, διότι ἂν καὶ νέος ἔτι, εἶνε δεύτερος προϊστάμενος καὶ ἀγαπᾶται ὅχι ὀλίγον ὑπὸ τοῦ κ. Ἐρκίδου, τοῦ ἐργοστασιάρχου.

Ὁ κύρ - Θανάσης πρῶτος ἀρχόμενος τῆς ἐργασίας καὶ τελευταῖος ἀποχωρῶν, μονοτόνως καθ' ἕκαστον τὴν ἡμέραν καταφέρει τὴν σφύραν ἐπὶ τῶν μεγάλων σιδηρῶν στεφανῶν καὶ εὐσυνειδήτως ἐργαζόμενος κατασκευάζει τὰ καλῆτερα βυτία τοῦ ἐργοστασίου.

— Σὰν αὐτὸν ἤθελα νὰ σοῦ ἔχω δέκα, μονολογεῖ ὁ κ. Ἐρκίδης, χονδρὸς καλοκάγαθος Ὑδραῖος, νὰ δῆς μιὰ φορὰ βουτσί! Πλήττων ἄλλοτε τὰ βυτία εὐφροσύνης ἐπιφέρει:

— Νὰ τα βουτσί! ἄκου'τα πῶς λαλοῦν. Αὐτὰ μάλιστα! μὰ εἶνε βλέψεις δουλειᾶ τοῦ Θανάση.

Μέτριος τὸ ἀνάστημα ὁ κύρ - Θανάσης, εὐρόστερος, μὲ κινήμας στερεὰς καὶ βρα-

χίονας σιδηροῦς, παρουσιάζει ἐν τῷ συνόλῳ του συμπαθεῖ τινα δυσαναλογίαν. Εἶνε μεταξώδης ἡ κόμη του καὶ πυκνὴ, περιστρέφει ὅμως τοσοῦτον τετράγωνον κρανίον, ὥστε οὐδὲν τῷ δίδει προτέρημα, ἐν ᾧ οἱ μεγάλοι καὶ ρεμβοὶ ὀφθαλμοὶ του ἐπιχέουσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου του ποῖαν τινα γλυκύτητα, ἣν ὅμως πολὺ κολάζει ἡ πλατεῖα ρίς καὶ τὰ παχέα καὶ κρεμάμενα χεῖλη του. ὥστε τὸ σύνολον τοῦ κύρ - Θανάση, ἂν καὶ οὐχὶ ἀντιπαθές, εἶνε πῶς βάνουσιν.

Μικρὸς τὴν ἡλικίαν, τοσοῦτον κακὸς ἦτο καὶ τοιαύτην πρὸς τὴν ὀκνηρίαν κλίσιν εἶχεν, ὥστε ὁ γέρων πατήρ του εἶχεν ἀπελπισθῇ δι' αὐτόν.

— Κακοῦργος θὰ σοῦ γίνῃ αὐτός ὁ γυιόκας σου, κύρ - Ἀρσένη, ἔλεγεν ὁ κ. Ἐρκίδης πρὸς τὸν δυστυχῆ πατέρα, πρωταργάτην ἐν τῷ ἐργοστασίῳ.

Συχνάκις ὁ γέρω - Ἀρσένης ὑπερχεοῦτο νὰ πληρῶνῃ πρόστιμα διὰ τὰς ἀτασθαλίας τοῦ υἱοῦ του, διὰ θραύσεις φανῶν καὶ προθηκῶν καταστημάτων, διὰ τομὰς σωλῆνων τοῦ ὑδραγωγείου καὶ δι' ὑπεξαίρεσεις. Οὐχὶ δὲ σπανίως ἠναγκαζέτο νὰ δεακώσῃ τὴν ἐργασίαν του, ν' ἀπομάξῃ διὰ τῆς ἐμπροσθέλας τὸν ἰδρωτὰ τοῦ προσώπου του καὶ φορῶν τὸ πιλιδίον του νὰ σπεύσῃ πρὸς τὴν ἀστυνομίαν, ὅπως ἐλευθερώσῃ τὸν ἀθλιὸν Θανάση. Τὴν ἐσπέραν μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐργασίας του, πορευόμενος οἶκοι ἠναγκαζέτο ν' ἀκούῃ τὰ παράπονα καὶ τὰς ὕβρεις τῆς συζύγου του κατὰ τοῦ κακοῦ ἐκείνου υἱοῦ, ὅστις εἰς τινα γωνίαν τοῦ οἰκίσκου συνεσταλμένος ἐμορμύριζεν, ὑποβλέπων ἀγρίως τὴν μητέρα του.

Πολλὰ ἐπεχείρησεν ὁ γέρω - Ἀρσένης, ὅπως σωφρονίσῃ τὸν υἱὸν του, ἀλλ' οὐδὲν κατάρθωσε, διότι ὁ ἄτακτος Θανάσης ὑπ' οὐδεμιᾶς τιμωρίας ἐδιορθοῦτο καὶ ὅπερ τὸ χεῖριστον κατ' οὐδένα τρόπον ἐνόει νὰ ἐργασθῇ.

* *

Ἦτο ἤδη δωδεκαετὴς ὁ Θανάσης ὅτε κατ' ἐπίμονον τῆς συζύγου του ἀπαίτησιν ὁ κύρ - Ἀρσένης παρέλαβεν ἐκ τοῦ Ὀρφανοτροφείου συμπαθεῖ ἑπταετῇ κόρην μὲ μεγάλους γαλανοὺς ὀφθαλμούς, ξανθὴν κόμην, ὡσεὶδὲς καὶ κανονικὸν πρόσωπον καὶ σύμμετρον σῶμα.

— Καλέ, ἄνδρα, δὲν εἶδες τὴν προκοπὴν τοῦ γυιού μας; ἔλεγε συχνάκις ἡ κυρὰ - Ἀρσένεια πρὸς τὸν σύζυγόν της. Ἀπ' αὐτὸν δὲν ἔχει κανεὶς νὰ ἐλπίζῃ. Τουλᾶχιστον ἡ Μαρίκα θὰ μᾶς γεροκομήσῃ.

Ὁ κύρ - Ἀρσένης κατέπινε πικρὸν παράπονον καὶ σιωπῶν κατένευεν εἰς τὰ λεγόμενα τῆς συζύγου του.

* *

Παρήλθον ὁκτὼ ἔκτοτε ἔτη, κατὰ τὸ διάστημα τῶν ὁποίων ὁ Θανάσης ἀπὸ ἀτάκτου παιδὸς βαθμηδὸν ἐγένετο ταρραχοποιὸς ἄεργος, ὑποβλεπόμενος ὑπὸ τῆς ἀστυνομίας.

Ἡ μήτηρ του πάντοτε φιλόσθενος, πρὸ τίνος εἶχε καταβληθῇ πολὺ ἐκ τῶν πολλῶν κόπων, τῶν ἀσθενειῶν καὶ τοῦ γήρατος. Βλέπουσα τὴν διαγωγὴν τοῦ υἱοῦ της καὶ παραξενευομένη τῷ ἔκαμνε συνεχεῖς ἐπιπληξεις. Ἐκεῖνος τῇ ἀπήντα δι' ὕβρεων καὶ βλασφημιῶν ἡ τουλᾶχιστον διὰ σκωμμάτων καὶ ἀπ' οὗ τὴν ἐξεβίαζε νὰ τῷ δώσῃ χρήματα ἀπήρχετο ἐν ὀργῇ, ἐν ᾧ τῆς ἀθλίας μητρὸς ἡ ὑγεία, τούτων ἕνεκα, ὅλον ἐν ἐξηντλεῖτο.

Ἐσπέραν τινὰ ἐν τινὶ κυβεῖφ χάνων ὁ Θανάσης ἠρνήθη νὰ πληρώσῃ. Ὁ κύριος τοῦ χαρτοπαικτείου τὸν ἐξύβρισε καὶ ἐκείνος μὴ ἀνεχόμενος τὰς ὕβρεις τῷ κατέφερε δύο - τρεῖς διὰ τῆς μαγκούρας του καὶ ἔφυγε δρομαῖος.

Τὴν ἐπομένην δύο κλητῆρες ἐλθόντες οἶκοι τὸν ὠδήγησαν εἰς τὰς φυλακάς ἡ ἀσθενὴς μήτηρ του, μόνη εὐρεθεῖσα ἐν τῷ οἴκῳ καὶ τρομάξασα ἐπὶ τῇ ἐμφανίσει τῶν κλητῆρων καὶ τῇ συλλήψει τοῦ υἱοῦ της, ὑπέστη ἰσχυροὺς νευρικοὺς παροξυσμοὺς ἐπὶ τοσοῦτον δεινώσαντας τὴν καταστάσιν της, ὥστε, ὡς εἶπεν ὁ ἰατρός, ὀλίγας παρεῖχεν ἐλπίδας ζωῆς.

Ὁ Θανάσης ἡλευθερώθη μετὰ ἡμισυ περίπου μῆνα, πλὴν δὲν εὐρε πλέον ζῶσαν τὴν μητέρα του. Εὗρε τὸν πατέρα του περὶλυπον, ἀπαρηγόρητον καὶ τὴν Μαρίαν περιθάλπουσαν τὸν δυστυχῆ γέροντα. Περιέμενεν εἰσερχόμενος εἰς τὴν οἰκίαν ἐπιπλήξεις παρὰ τῶν γονέων καὶ εἰσῆλθε προπετῆς, ἀγέρωχος, ἔτοιμος νὰ ὑβρίσῃ. Ἀντὶ τούτων εὐρε τεθλιμμένον τὸν γέροντα πατέρα του καὶ τὴν Μαρίαν ὑποδεχομένην αὐτὸν καὶ προσπαθοῦσαν νὰ τὸν παρηγορήσῃ, αὐτόν, ὅστις εὐλόγως ἠδύνατο νὰ ὑποληφθῇ αἷτιος τοῦ θανάτου τῆς μητρὸς του... Συνεκινήθη μέχρι μυχίων ὁ ἀθλιός, ἔκλαυσε πολὺ... ἀπεράσισε νὰ γίνῃ τίμιος ἄνθρωπος.

Ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης καθ' ἑκάστην ἐπορεύετο εἰς τὸ ἐργοστάσιον μετὰ τοῦ πατρὸς του, περιχαροὺς διὰ τὴν μεταβολὴν τοῦ υἱοῦ του. Εἰργάζετο καὶ ἴσως πλέον τοῦ δέοντος, ἀπ' οὗτο μάλιστα ὁ γέρων πατήρ του ἀποπληγίς κατέστη ἀνίκανος πρὸς ἐργασίαν.

Ἐπὶ τετραετίαν ἐξηκολούθησε τὴν αὐτὴν ζωὴν, ἐγκρατὴς πάντοτε, πλὴν ὀλίγον μελαγχολικὸς ἐπὶ τῇ καταστάσει τοῦ πατρὸς του, ὅστις ὁσημέραι ἠδύναται.

— Δὲν θὰ τὸν ἔχωμε γιὰ πολὺν καιρὸ, ἔλεγε συχνάκις πρὸς τὴν ἀδελφὴν του, ἐν ᾧ χονδρὸν δάκρυ, ἀκουσίως του ρέον, ἐσπόγγιζε διὰ τοῦ ἀναστροφῆς τῆς χειρὸς.

Ἐν τοιοῦτῳ σημείῳ εὕρισκοντο τὰ πράγματα, ὅτε πρῶταν τινὰ ἐκ δευτέρως ἀποπληξίας ὁ γέρων Ἀρσένης ἀπέθανε, χωρὶς ἔτι νὰ προφθάσῃ νὰ εὐχηθῇ τὰ τέκνα του.

Ὁ Θανάσης ἐλυπήθη, ἔκλαυσε πλὴν οὐχὶ τόσον, ὅσον μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρὸς του. Τουλᾶχιστον ὁ πατήρ ἀπέθανεν εὐτυχὴς σχεδόν, εὐχαριστημένος ἀπ' αὐτόν.

* *

Ἡ Μαρία, ἡ δεκαενναετής ἀδελφή του, ἔκτοτε ἦτο δι' αὐτὸν μήτηρ, ἀδελφή, τὸ πᾶν. Τὸν περιποιεῖτο, τὸν συνεβούλευε καὶ ἐνίοτε ἡδέως τὸν ἐπέπληττε.

— Καλέ, Θανάση, δὲν πρέπει νὰ δουλεύης τόσο. Ἄφησε λίγο τὴν μελαγχολία, γέλα, καὶ μένε.

Ἐκεῖνος εἰς ἀπάντησιν τὴν ἡτένιζε τρυφερῶς καὶ ἐμειδία, ἀλλὰ πικρῶς. Εἶτα, ἀφ' οὗ ἐπὶ τινὰς στιγμὰς ἔμενε ρεμβός, τῇ ἔλεγεν ἀποτόμως καὶ μεθ' ὕψους παρὰ δόξου:

— Μαρία μου, μὲ ἀγαπᾷς;

Ἡ ἀδελφή ἐλαφρῶς γελῶσα τὸν ἐφίλει εἰς τὸ μέτωπον καὶ ὁ χονδρὸς ἐργάτης ἀνελύετο εἰς δάκρυα.

Ὁ Θανάσης ἐσωτερικῶς ὑπέφερεν· ἡσθάνετο ἐν αὐτῷ ὑποκατὸν τι πάθος, οὗ ἡδυνάτει νὰ διαγνώσῃ τὴν φύσιν. Ἀγρυπνος πολλάκις ἐπὶ πολλὰς ὥρας τὴν νύκτα ἐπέμενε σκεπτόμενος πρὸς διάγνωσιν τῆς ψυχικῆς του νόσου. Ἐζήτει νὰ γνωρίσῃ τίνος ἔνεκα ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἢ τῇ ἀναπαύσει ἡμέραν καὶ νύκτα τῷ ἀπησχόλει τὸν νοῦν ἡ Μαρία, καὶ ἡ τῆς καρδίας του ἀπλότης πολὺ τὸν ἡμπόδιζεν εἰς τοῦτο.

Ἐν τούτοις βαθμηδὸν πυρετώδης ἀνησυχία, γλυκύπικρον προξενούσα ἡδονήν, τὸν κατελάμβανεν. — Ἡ Μαρία ἐσπέραν τινά, ὅτε αὐτὸς κατάκοπος ἐπέστρεψεν ἐκ τοῦ ἐργοστασίου, βλέπουσα τὴν ἀνησυχίαν, τὸν πυρετόν, ὅστις τὸν κατέτρωγε, τὸν ἠρώτησε πεφροντισμένως, ἂν ἦτο ἀσθενής.

— Ὁχι, τῇ ἀπήντησεν ἐκεῖνος· δὲν βαρύνεσαι, καὶ μένε.

— Τότε τί ἔχεις; δὲν μ' ἐμπιστεύεσαι, Θανάση;

— Δὲν ἔχω τίποτε· νά, λίγο κουρασμένος εἰμαι.

— Μὰ λοιπὸν γιατί εἰς ἔτσι ἀνήσυχος;

Ἐκεῖνος τὴν ἐφίλησε δακρύων, ἡ δὲ Μαρία τῷ ἀνταπέδωκε τὸν ἀσπασμόν, τρυφερῶς θωπεύουσα τὴν κόμην του. Τὸ φίλημα καὶ αἱ θωπεῖαι τῆς τὸν ἔκαμαν νὰ φρικιάσῃ μεθ' ἡδονῆς. Συνελθὼν μετ' οὐ πολλὴ κατεπαράχθη, ἀνετριχίασε, διότι ἐνόησε τὸ πάθος του, τὸν πρὸς τὴν ἀδελφήν του ἔρωτα.

Ἀγρυπνος καθ' ὅλην τὴν ἐπομένην νύκτα εὐρίσκετο ἐν ἀρχῇ ἀγωνίᾳ. Ἀπειροσκέψεις περιδινόμεναι ἐν τῷ κρανίῳ του τὸν ἐκράτουν ἐν τῇ ἐξάψει ἐκείνῃ.

— Τὴν ἀγαπῶ, ἐψιθύριζεν ἐνίοτε· μὰ εἰν' ἀδελφή μου, εἰμαι κακοῦργος· εἰμαι ζῶο, ζῶο.

— Μὰ δὲν εἰν' ἀδελφή μου φυσική, ἀληθινή, ἐπέφερεν ἀμέσως, οἶονε πρὸς διακαιολόγησίν του. Ἐπειτα, μήπως θέλω γὰρ νὰ τὴν ἀγαπῶ;

— Ἀ! δὲν εἰμ' ἀνθρώπος· εἰμαι ζῶο. Ποιὸς ποτὲ ἀγαπᾷ τὴν ἀδελφήν του, ἔλεγε μετ' οὐ πολλὴ ἀγανακτῶν πάλιν καθ' ἑαυτοῦ.

Τὴν πρωΐαν ἐν τούτοις κατορθώσας ἐξ ὀλοκλήρου νὰ κατισχύσῃ τῆς ἀνησυχίας του, κατηφῆς ἐπορεύθη εἰς τὸ ἐργοστάσιον. Ἐκεῖ ἡ ἐργασία καὶ ὁ θόρυβος τὸν ἔκαμαν νὰ λησμονήσῃ πρὸς καιρὸν τὰς σκέψεις του, ν' ἀνακουφισθῇ ὀλίγον.

* *

Τὴν Κυριακὴν σχεδὸν πάντοτε ἐπεσκέπτετο τὸν Θανάση ὁ στενὸς φίλος του Κωνσταντῖνος Βέργης, πρωτεργάτης ἐν τῷ ναυστάθμῳ. Εἰκοσιεξαετῆς νέος, εὐρωστος καὶ ζωηρὸς εἶχε φυσιογνωμίαν ὠραίαν, ἀλλὰ μετρίως ἐκφραστικὴν· ἐν τούτοις ἡ ἀφέλειά του καὶ ἡ αἰώνιος εὐθυμία του τὸν καθίστων συμπαθέστατον.

Ἡγάπα, ὡς ἀδελφὸν τὸν Θανάση, μεθ' οὗ πρὸ ὀκταετίας εἶχε συνδεθῇ διὰ στενῆς φιλίας. Ἡ εὐθυμία καὶ τὸ φιλόγελον αὐτοῦ καὶ ἡ μελαγχολικὴ τοῦ Θανάση φύσις διὰ τῆς ἀντιθέσεως συνετέλεσαν, ὡς συνήθως, πολὺ εἰς τὸ νὰ διατηρηθῇ ἡ φιλία τῶν ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη καὶ τοσοῦτον στενῇ.

Πρὸ τίνος ὅμως ὁ Κωνσταντῖνος Βέργης ἐπεσκέπτετο τὸν φίλον του καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν. Ἡ Μαρία προσεῖλκυεν ἀκουσίως αὐτοῦ τὴν προσοχὴν του καὶ εἶτα τὸν ἔρωτά του. Ἐν ἀρχῇ ἠθέλησε νὰ καταστείλῃ τὸ πάθος του, πλὴν ἀποτυχὼν ἐν ταῖς προσπάθειαις του, ἀφῆθη ἐξ ὀλοκλήρου εἰς αὐτό, σκεπτόμενος ὅτι οὐδὲν μὲ τοῦτο ἐπιλήψιμον ἔπραττεν. Ἐκτοτε πορευόμενος πρὸς ἐπίσκεψιν τοῦ Θανάση καὶ ἐπεσκέπτετο αὐτὸν νῦν συχνότερον ἢ ἄλλοτε—προσεπάθει νὰ ἐνδύηται ὅσον τὸ δυνατόν καλῆτερον, ἡλλάσσε πῖλον καὶ ἐφόρει περιλαίμιον τοῦ συρμοῦ. Τὴν Μαρίαν ἡτένιζε θερμότερον ἢ πρὶν, ἐν ᾧ αὐτῇ, ὅτε συνηντῶντο τὰ βλέμματά των, ἐταπείνου τοὺς ὀφθαλμούς, ἐλαφρῶς ἐρυθρίωσα...

Ἡγαπῶντο οἱ δύο νέοι ἀμοιβαίως ἐπὶ πολλοὺς μῆνας, χωρὶς νὰ τολμήσωσι νὰ ἐκδηλώσωσι πρὸς ἀλλήλους τὸν ἔρωτά των. Τέλος ἐσπέραν τινὰ καθ' ἣν ὁ Θανάσης ἀπουσίαζεν, εὐρισκόμενος εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ κ. Ἐρκίδου, οἱ δύο ἐρασταὶ εὐρέθησαν εἰς στενὸν χωρὸν θέσιν. Συνεσταλμένοι πρὸς ἀλλήλους, ὡς ἂν ἦδη πρῶτον ἐγνωρίζοντο, δὲν ἀντήλλασσον εἰμὴ συνήθεις τυπικὰς φράσεις, ἀτενίζοντες εἶτα ἀλλήλους ἐν σιωπῇ. Ὁ Κωνσταντῖνος, οὕτινος ἡ καρδιά ἤρξατο ἰσχυρῶς πᾶλλουσα, ἐνόησε ὅτι δὲν θὰ τῷ ἦτο δυνατόν νὰ μείνῃ χωρὶς νὰ κινδυνεύσῃ ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν νὰ ἐκδηλώσῃ πρὸς ἐκείνην τὸ αἶσθημά του· ἤθελε, προσεπάθει νὰ φύγῃ, πλὴν δὲν τὸ κατῴρθον· ἠγωνίζετο νὰ φέρῃ τὴν συνδιάλεξιν εἰς ἕτερα ἀδιάφορα ἀντικείμενα, πλὴν ἀπετύγχανεν, ὅλον ἐν συγχυζόμενος. Τρέμων ἐκ συγκινήσεως, ὅπως διόλου ἀπροόπτως, τῇ ἐξέφρασε μὲ λέξεις ἀσυναρτήτους καὶ φωνὴν διακεκομμένην τὸν ἔρωτά του.

Ἡ Μαρία πρὸς στιγμὴν παραξενευθεῖσα, ὡς ἂν ἤκουε τι ὅλως ἀγνωστον πρὸς αὐτήν, ἔστη σιωπῶσα· εἶτα συνελθοῦσα ἐψιθύρισε τι μεταξὺ τῶν χειλέων τῆς, ἐν ᾧ πορφυροῦν χρῶμα ἐχρωμάτισε τὸ ὠραῖον αὐτῆς πρόσωπον...

* *

— Μεθαύριο, τὴν Κυριακὴν, Θανάση, θὰ σοῦ πῶ καὶ πολὺ σπουδαῖο.

— Καὶ γιατί ὄχι τὴν ὥρα;

— Εἶνε ἱστορία μεγάλη, θάρρῳ νὰ σὲ πάρῳ τὸ πρῶτ' σταίς ὁκτώ καὶ θὰ τὰ ποῦμε ὡς τὸ μεσημέρι.

Οἱ δύο φίλοι ἀπεχωρίσθησαν διευθυνόμενοι ἕκαστος πρὸς τὸ ἔργον του.

Μόλις πρὸ πέντε ἡμερῶν ὁ Κωνσταντῖνος εἶχεν ἐκμυστηρευθῇ τὸν ἔρωτά του πρὸς τὴν ἀδελφήν τοῦ φίλου του καὶ ἐνόμισεν ὅτι πλέον δὲν ἦτο τίμιον νὰ σιωπῇ. Ἀπὸ τῆς Κυριακῆς ὅτε ἔλαβε τὴν συνέντευξιν ἐκείνην μετὰ τῆς Μαρίας, κατὰ τὸ διάστημα τῶν πέντε αὐτῶν ἡμερῶν, ἐσκέπτετο. Ἐσκέπτετο ἂν ἔπρεπε νὰ νυμφευθῇ τοσοῦτον ταχέως, ἂν θὰ εἶχε τὰ μέσα νὰ συντηρήσῃ οἰκογένειαν.

Ἦδη ὅτε ἦτο μόνος, μόνῃ τὴν μητέρα του ἔχων, ἔζη ἀνέτως· ἔτι πλέον ἔκαμνε σημαντικὰς οἰκονομίας, ἀφ' οὗτου μάλιστα πρὸ μηνὸς τῷ ἠϋζήθη ὁ μισθός. Ὁ ἔρως του καὶ αἱ προτροπαὶ τῆς γράϊας μητρὸς του καὶ αἱ αποφασίσεις ὑπὲρ τοῦ γάμου του, δι' ὃ ἐλαφρῶς ποδὶ διηυθύνθη πρὸς εὐρεσιν τοῦ φίλου του. Τὸν ἀπῆντησε καθ' ὁδὸν καὶ τῷ προήγγειλε τὴν κατὰ τὴν προσεχῇ Κυριακὴν μέλλουσαν ἀνακοίνωσιν.

* *

Ὁ Θανάσης ἐν τούτοις εὐρίσκετο ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐν ἀνησυχίᾳ. Τὸ σπουδαῖον, ὅπερ θὰ τῷ ἀνεκοίνου, τὴν Κυριακὴν ὁ φίλος του, τὸν ἐτάραττε.

Πρὸ τίνος εἶχε λάβει ὑπονοίας ἀμυδρὰς περὶ τῆς σχέσεως τῆς Μαρίας καὶ τοῦ φίλου του. Ἦδη, χωρὶς νὰ τὸ θέλῃ, ὅλαι αἱ ὑπόνοιαι ἐκείναι τῷ ἐνίσχυνοντο οὕτως, ὥστε αὐτομάτως, οὕτως εἰπεῖν, ἦγετο εἰς τὴν ἀλήθειαν. Τὸ πρῶτον αὐτοῦ αἰσθημα ἦτο ὀργὴ κατὰ τοῦ Κωστῆ.

— Δὲν εἶνε τίμιος ἀνθρώπος, ἐψιθύριζε πλήττων μανιωδῶς τὰς στεφάνας βυτίου. Νὰ μοῦ κἀνὴ τὸ φίλο καὶ νὰ φερθῇ ἔτσι!

Μετὰ τὴν πρώτην ταύτην ἐκκρηξίν τῆς ἀγανακτήσεώς του ἤρξατο σκεπτόμενος νὰ δικαιοῖ τὸν φίλον του. — Οὐδὲν ἐπιλήψιμον πράγματι ἔπραξεν, οὐδὲν ἀντιβαῖνον εἰς τὴν φιλίαν· ἢ μήπως ἦτο ὑπόχρεως ὁ Κωστῆς νὰ ἐννοῇ τὸν ἔρωτα αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀδελφήν του;

Πικρὸς νευρικὸς γέλως ἦτο ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα, ὅπερ ὁ δυστυχὴς ἀνθρώπος ἔθεσεν εἰς ἑαυτόν.

Καὶ ἡ Μαρία βεβαίως θὰ τὸν ἀγαπᾷ· θὰ τῷ ἀνεκοίνωσεν ἡδη τὸν ἔρωτά της, ἐξηκολούθησε σκεπτόμενος.

Καὶ διατί νὰ μὴ ἀγαπῶνται ἄρά γε; Διατί νὰ μὴ γίνωσιν εὐτυχεῖς; Μήπως αὐτὸς δύναται νὰ ἔχῃ ἐλπίδα; Ἡ θρησκεία καὶ οἱ Νόμοι, ἡ συνειδήσις του ἔτι, συνειδήσις νοὸς κοινοῦ, ἐξ ἐκείνων δηλονότι μορφουμένη, δὲν τῷ ἐπέτρεπον νὰ ἐλπίζῃ, τῷ ἐπέτασσον μάλιστα νὰ μὴ σκέπτηται περὶ τοῦ ἔρωτός του.

— Καλῆτερα ὅπου ἦρθ' ἔτσι· καλῆτερα γιατί τοῦλάχιστον δὲν θὰ τὴν ἔχω

κοντά μου. Ποιός ἤξερε ποῦ ἔμπούσε νὰ καταντήσω, συνεπέρανε τέλος. Ὅ,τι θὰ γίνη πρέπει νὰ γίνη μετ' ὧρ' ἀρχήτερα.

* *

Τὴν δευτέραν ἡμέραν τοῦ Πάσχα ἡ μικρὰ οἰκία τοῦ Θανάση, ὅλη ἐστολισμένη προσέλαβεν ὄψιν φαιδρᾶν. Ἐπρόκειτο νὰ τελεσθῇ ὁ γάμος τῆς ἀδελφῆς αὐτοῦ, τῆς Μαρίας μετὰ τοῦ Κωστῆ Βέργη. Ὅλοι οἱ φίλοι τούτου καὶ τοῦ Θανάση εὐρίσκοντο ἐκεῖ συνηγμένοι, φαιδροὶ τὴν ὄψιν, φιλαγάθως συνδιαλεγόμενοι καὶ ἀστεϊζόμενοι, μὲ τὰς πασχαλινὰς τῶν ἐνδυμασίας, τὰ καινουργῆ ὑποδήματα καὶ τοὺς νεωστὶ ἀγορασθέντας πῖλους. Ἡ εὐζωία ἐφαίνετο ἐξωγραφημένη ἐπὶ τοῦ προσώπου τῶν, ἐπὶ τῆς στασεώς τῶν, ἐπὶ τῶν τρόπων τῶν. — Καθ' ἅπασαν τὴν ἐβδόμαδα τοῦ Πάσχα καὶ ὁ ἐνδεσπερος ἐργάτης καὶ ἡ πτωχοτέρα πλύντρια φαίνονται εὐποροῦντες, διότι πάντες ἐν γένει οἱ ἐν ἰδρωτὶ ἰδίῳ ζῶντες ἐννοοῦσι νὰ θυσιάσωσι κατὰ τὰς ἡμέρας ἐκεῖνας πολλῶν μηνῶν οἰκονομίας.

Ὁ Κωστῆς ἔχων παρὰ τὸ πλευρόν του τὴν Μαρίαν ἐφαίνετο ἀκτινοβολῶν ἐκ χαράς. Τὸ ὕψος του ἐμαρτύρει ὅτι δὲν θὰ ἔδιδε τὴν εὐτυχίαν του, ἀνθ' ὧν τῶν ναυστάθμων τοῦ κόσμου.

Ὁ ἐργοστασιάρχης κ. Ἐρκίδης, παρὰ-νυμφος αὐτός, ἔβλεπε τοὺς πάντας μειδιῶν φιλαγάθως, φερόμενος μετ' οἰκειότητος ὀλίγον ἐπιπλάστου, μετ' ἀφελείας ὑπεμφανιούσης ἀκριβῶς συναίσθησιν τοῦ ἀνωτέρου τῆς κοινωνικῆς αὐτοῦ θέσεως.

Ὁ Θανάσης ἦτο περίλυπος τοσοῦτω μᾶλλον, ὅσῳ παντὶ σθένει προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν ἄκραν αὐτοῦ θλίψιν· πλησίον τῆς ἀδελφῆς του καθήμενος, ἐταράσσετο ἐνίοτε ὑπὸ νευρικῶν σπασμῶν, οὓς ἠγωνίζετο νὰ καταστήσῃ ὅσον ἐνεστοιχοῦσιν πρὸς τοὺς παρεστῶτας. Πρὸς τὰ συγχαρητήρια τῶν φίλων ἀπῆντα ἀσυναρτήτως, γελῶν σπασμωδικῶς καὶ ἀτενίζων πῆριξ παραδόξως.

Ἐν τούτοις ἡ ὥρα ἐπέστη ὁ ἱερεὺς, ὀπλίσας τοὺς ὀφθαλμοὺς διὰ ζεύγους παλαιῶν διόπτρων, ἤρξατο τῆς ιεροτελεστίας. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν ταύτης ὁ Θανάσης ἐσκέπτετο ἀσυναρτήτως, συγκεχυμένως, διότι ὁ μικρὸς αὐτοῦ νοῦς ἠδυνάτει νὰ κατισχύσῃ τῶν αἰσθημάτων του.

«Γεννιέται ἕνας-δύο, ζοῦν, χαίρονται αὐτοί· καὶ λυπιέται, πεθαίνει ἄλλος· βγαίνουν ζῶα. Πρᾶγμα αὐτό, τὰ ἄλλα λέξεις», ὑπεψιθύριζεν.

Φίλος τις αὐτοῦ τὸν ἠρώτησε, τί ἔλεγε. — Τίποτε· χαίρομαι, ἀπῆντησε, καὶ ἐγέλασε βεβιασμένως.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ ιεροτελεστία ἐτελείωσε καὶ οἱ παρευρισκόμενοι παρεκάθησαν εἰς γεῦμα. Παρέμειναν ἐκεῖ μέχρι δαίτης εὐθυμοῦντες καὶ εἰτα ἀπῆλθον ἐφ' ἀμαξίων.

Περιτρέχοντες τὰς ὁδοὺς τοῦ Πειραιῶς ἐφ' ἀμαξίας μόνοι, ἐν γαμηλίῳ περιβολῇ οἱ νεόνυμφοι ἐμέθυσον ἐκ χαρᾶς. Ὑπελάμ-

θανον ὅτι ὅλοι τοὺς παρετήρουν, ὅλοι τοὺς ἐζήλευον, ἐν ᾧ αὐτοὶ μόλις καὶ συγκεχυμένως ἀντελαμβάνοντο τὰ πῆριξ.

Ὁ Θανάσης μετὰ τοῦ κ. Ἐρκίδου, τοῦ κουμπάρου, ἐν τῇ ἐπομένῃ ἀμαξίᾳ εὐρισκόμενος, μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδύνατο νὰ προσέχῃ καὶ ν' ἀποκρίνεται εἰς τὴν εὐθυμον φλυαρίαν τοῦ προῖσταμένου του. Ἄν καὶ ἔπλετο πολὺ, ἐπ' ἐλπίδι νὰ καταπνίξῃ τὰς σκέψεις του, νὰ καλύψῃ τὴν λύπην του, οὐδὲν ἕτερον κατῴρθωσεν, εἰμὴ νὰ ἔχῃ ἰσχυρὰν κερηθαρίαν, ἐπιτείνουσιν τοῦ νοῦς τὴν σύγχυσιν.

Τέλος ὅλα ἐτελείωσαν.

Περὶ τὸ μεσονύκτιον ὁ Θανάσης εὐρίσκειτο ἐν τῷ οἴκῳ του μόνος. Ἡ ἐκ τοῦ γάμου γενικὴ τοῦ οἴκου ἀταξία, ἐν ἣι μόλις ἔτι ὑπεφαίνετο ἡ ἀρχικὴ διακόσμησης, τὸν ἐπείραζε. Πᾶν ὅ,τι προσέβλεπε τῷ ἐνθούμῳ τὴν Μαρίαν καὶ τῷ ὑπεδεῖκνεν τὸν ἀπ' αὐτῆς ἀποχωρισμόν της. — Ἡ γαννάκτης τότε καθ' ἑαυτοῦ. Ἐσκέπτετο, ὅτι ἀφ' οὗ ἠδύνατο ν' ἀρνηθῇ τὴν Μαρίαν εἰς τὸν Κωστῆν, ἀπ' αὐτοῦ ἐξηρτάτο νὰ τὴν ἔχῃ ἔτι πλησίον του. Διατί τὴν Κυριακὴν ἐκείνην νὰ κατανεύσῃ εἰς τὴν αἰτησίν του, νὰ ἐπιταχύνῃ μάλιστα τὸν γάμον; Εἰτα προῦνόμενος ἐσκέπτετο, ἐὰν οὕτω δὲν ἔπραττε, τί θὰ συνέβαινε. Θὰ ἔκαμνε μετ' αὐτοῦ καὶ ἄλλους δυστυχεῖς, ἐν ᾧ ἤδη μόνον αὐτοῦ ἡ καρδιά ἤμασπεν.

«Ἔτσι γίνεται, ἐψιθύρισε βραχνῶς· γεννιέται ἕνας, δύο, ζοῦν, χαίρονται αὐτοί καὶ ἄλλος λυπιέται, πεθαίνει· βγαίνουν ζῶα. Πρᾶγμα αὐτό, τὰ ἄλλα λέξεις.»

Ἐξέφερεν οὕτω διὰ τῶν ἀσυναρτήτων ἐκείνων λέξεων τὴν ἐκ τῆς ἰδίας πείρας μερικὴν ἀντίληψιν τῆς αἰωνίου βιωτικῆς πάλης. Ὁ ἀδύνατος καὶ μὴ εἰθισμένος εἰς πολλοὺς συλλογισμοὺς νοῦς του ἤρξατο ἤδη σαλευόμενος. Παρετῆρει μὲ βλέμμα παράφρονος τὰ περὶ αὐτὸν ἀντικείμενα καὶ τὰ ἔβλεπεν ὅλα μεγεθυόμενα ἀπιστεύτως, ὀρχούμενα περὶ αὐτὸν ἀτάκτως, καὶ τὰ ἐπευφήμει γελῶν νευρικὸν διακεκομμένον γέλωτα.

Τέλος, μὴ δυνάμενος νὰ ὑποφέρῃ πλέον τὴν μοναξίαν, ἐξῆλθε τοῦ οἴκου καὶ ἠρέμως ἔβαινεν ἀνὰ τὰς ὁδοὺς μέχρι πρωίας.

* *

Ἀπὸ τῆς νυκτὸς ἐκείνης τῷ ἐξερριζώθῃ ὁ πρὸς τὴν ἀδελφὴν του ζωνρὸς ἐκεῖνος ἔρως, πλὴν μετὰ ἰσχυρὰν τοῦ νοῦς δόνησιν, ἥς παρέμειναν ἐπ' αὐτοῦ διαρκῶς τ' ἀποτελέσματα.

Τὴν ἐπομένῃν τοῦ γάμου ἐπεσεκέθη τοὺς νεόνυμφους ἀδιαφόρως σχεδόν· ἐν ταῖς μετ' αὐτῶν ὁμιλίαις, ἐν ταῖς ἀστεϊσμοῖς του ἀνεμίγνυν ἀκαταλλῆλως τὴν στερεότυπον φρασίν του :

«Ἔτσι γίνεται· γεννιέται ἕνας-δύο, ζοῦν, χαίρονται· καὶ ἄλλος λυπιέται, πεθαίνει· βγαίνουν ζῶα. Πρᾶγμα αὐτό, τὰ ἄλλα λέξεις.»

Ἐνα μετὰ τὸν γάμον μῆνα ὁ Θανάσης ἀνῆλθεν εἰς Ἀθήνας· οὐδὲ τοῦ κ. Ἐρκίδου, οὐδὲ τῆς Μαρίας καὶ τοῦ Κωστῆ αἱ παρα-

κλήσεις ἔσχυσαν τὰ τὸν κρατήσωσιν ἐν Πειραιεῖ.

Ἐν Ἀθήναις ἠδυνήθη σχεδὸν ἀμέσως νὰ εὕρῃ ἐργασίαν. Ἐργάζεται καλῶς καὶ μετ' ἐπιμονῆς, ὥς πρότερον, διακρινόμενος μάλιστα ἐπὶ τέχνῃ.

Τὴν νύκτα μόνον ἀδυνατεῖ νὰ μένῃ οἴκοι. Περιέρχεται μέχρι βαθείας νυκτός, ἐπισκεπτόμενος ὅλα τὰ συχναζόμενα κέντρα, εἰς οὐδὲν δ' ἐπὶ πολὺ μένων. Ὅ,τι κερδίζει καθ' ἅπασαν τὴν ἡμέραν τὸ ἐξοδεύει κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῆς περιουσίας του.

Συχνάκις τὸν βλέπει τις ἐν τῷ καφεῖῳ Γιαννοπούλου ἐν τῷ συντάγματι ἢ ἐν τῷ ζυθοπωλείῳ «Ἡδὴ» ἐν τῇ Ὀμονοίᾳ. Εἰς γνωρίμους του—καὶ ἔχει πλείστους—τῶν ἀσυναρτήτων πολλῶν του φράσεων λέγει ἐπιδόν, οὕτως εἰπὼν : «Ἔτσι γίνεται· γεννιέται ἕνας, δύο, ζοῦν, χαίρονται αὐτοὶ καὶ λυπιέται, πεθαίνει ἄλλος· βγαίνουν ζῶα. Πρᾶγμα αὐτό, τὰ ἄλλα λέξεις.»

Καὶ γελᾷ τὸν ἴδιον ὅλως σπασμωδικῶν γέλωτά του, προσβλέπων παραδόξως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΕΡΒΟΣ

ΕΙΣ ΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟΝ

ΤΩΝ ΕΚΛΕΚΤΩΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑΤΩΝ

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ ΒΙΒΛΙΑ :

[Αἱ ἐν παρενθέσει τιμαὶ σημειοῦνται χάριν τῶν ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἐπιθυμούντων ν' ἀποκτήσωσιν αὐτά, ἐλευθέρως ταχυδρομικῶν τελῶν.]

- «Ὁ Διαιολο - Σίμων, μυθιστορία Ponson-De-Terrail Δρ. 1,50 (1,70)
- «Τὸ Κατηραμένον Καπηλεῖον», μυθιστόρημα Λουδοβίκου Νούρ Δρ. 1,50 (1,70)
- «Ζίλ Βλά» μυθιστόρημα Δρ. 5 (6)
- «Οἱ Ἀγῶνες τοῦ Βίου: Σέργιος Πανίνης», μυθιστόρημα βραβευθὲν ὑπὸ τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας Δραχ. 2 [2,20]
- «Ἡ Αὐτοῦ Μεγαλειότης τοῦ Χρῆμα», μυθιστορία Ξαβιὲρ δὲ Μονταπέν (τεύχη 11) Δρ. 6 [6,60]
- «Ὁ Ἀδικηθεὶς Ρογῆρς», μυθιστορία Ἰουλίου Μαρῶ, 2 τόμοι ἐκ 686 σελίδων, Δραχ. 3 (3,40)
- «Τὰ Ὑπερὰ τῶν Παρισίων», μυθιστορία Pierre Zaccane Δρ. 4 (4,20)
- «Τὸ τέκνον τοῦ Ἐραστοῦ» καὶ «Ἡ ἀνυμφος μήτηρ» (τόμοι 2, σελ. 750), μυθιστορία A. Matthey (Arthur Arnold) Δρ. 3,50 (4)
- «Τὸ φρούριον τοῦ Καρρόου» καὶ «Τὸ ἄνθος τῆς Ἀλόης» (τόμοι 2, σελ. 700) μυθιστορία I. Φ. Σμῖθ. Δρ. 3,25 (3,75)
- «Ματθῆλδην» μυθιστόρημα (μετὰ εἰκόνων) Εὐγενίου Σὺν Δρ. 7 (8)
- «Ἀντωνίνα», μυθιστορία Ἀλεξάνδρου Δουμά, υἱοῦ, μετάφρασις: Λάμπρου Ἐνυλῆ. Δρ. 3. (3,30)
- «Λέων Λεώνης», μυθιστορία Γεωργίας Σάνδης, μετάφρασις Ἰ. Ἰσιδ. Σκυλίση Δρ. 1,50 [1,80]
- «Τὰ Δύο Ἀῖκνα» Αἰμιλίου Ρισβούργ. Δρ. 1,50 [2]
- «Ἡ Ὁραία Παριανή» Λεπ. 60 (70)
- «Παρισιῶν Ἀπόκριψ», μυθιστορία Εὐγενίου Σὺν, μετάφρασις Ἰσιδωρίδου I. Σκυλίση (τόμοι 10) Δρ. 6 [7]
- «Τὸ Τριακοσιδάραχμον Ἐπαθλον, Γρηγορίου Δ. Ξενοπούλου» Λεπ. 50 [60]
- «Παλαιαὶ Ἀμαρτίαι», λυρική συλλογὴ, ὑπὸ Δημ. Γρ. Καμπούρογλου. Λεπ. 60 [70]
- «Τὰ Δράματα τῶν Παρισίων», μυθιστορία Ponson-De-Terrail, τόμοι ὀγκώδεις 3 Δρ. 6 (7)
- «Αἱ Φύλακες τοῦ Θησαυροῦ», μυθιστορία Ἑμμ. Γονζαλὲς Δρ. 1,50 (1,70)
- «Ἡ Παναγία τῶν Παρισίων», μυθιστορία Βικτωρος Οὐγγώ, μετάφρασις I. Καρασσούσα τόμοι 2) Δρ. 4 (4,30)